

Назаренко Вадим,
здобувач вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр», гр. ЕК-231,
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів
Науковий керівник: **Гнедіна К.В.,**
к.е.н., доцент,
Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: ДОСВІД ЯПОНІЇ

У контексті вивчення світових систем регламентації і захисту прав інтелектуальної власності цікавим представляється досвід Японії. Це пов'язано із тим, що саме Японія є однією з інноваційних країн, яка є наглядним прикладом «економіки знань». Японія, демонструє високий рівень захисту авторських прав, що важливо для стимулювання інновацій та збереження культурної спадщини. Успіх Японії в цій галузі можна пояснити комплексним підходом, який включає законодавчі, технічні та освітні заходи [1].

Японська система захисту авторських прав заснована на Законі «Про авторське право» 1970 року і з тих пір неодноразово переглядалася і оновлювалася відповідно до сучасних вимог цифрової епохи. Закон охоплює широкий спектр прав, включаючи право на відтворення, розповсюдження, публічне виконання та адаптацію твору. Японія є учасницею ряду міжнародних угод, включаючи Бернську конвенцію, яка забезпечує міжнародний захист авторських прав [2].

У відповідь на виклики цифрових технологій та інтернет-піратства Японія активно впроваджує інноваційні технології для захисту авторських прав. Одним з таких прикладів є використання системи електронних водяних знаків та технології шифрування для захисту електронних публікацій та медіафайлів. Важливим інструментом є розробка та впровадження систем автоматичного моніторингу та виявлення піратства в Інтернеті. В даний час в Японії піратський музичний контент буде переглядатися, не чекаючи скарг від авторів [3]. Також заборонені торрент-трекери, що містять гіперпосилання для скачування файлів.

В Японії діють одні з найсуворіших покарань за незаконне привласнення чужої інтелектуальної власності та великі штрафні санкції за порушення авторських прав. Так, окружний суд Токіо виніс рішення відносно того, що власники музикальних шкіл повинні сплачувати авторську винагороду за використання творів у навчальному процесі у розмірі 2,5 % від річного доходу музикальної школи [3]. Результати порівняння підходів до захисту прав інтелектуальної власності в Японії та Україні наведені на рисунку 1.

Рисунок 1. Порівняльна характеристика підходів до захисту прав інтелектуальної власності в Японії та Україні*.

Джерело*: [3-7]

Отже, в Японії активно захищаються права авторів, композиторів та видавців. Японська судова система забезпечує презумпцію права авторів на отримання винагороди за використання власного інтелектуального продукту. Досвід Японії є важливим та має бути врахованим при вдосконаленні системи захисту авторських прав в Україні.

Список використаних джерел

1. Анрощук А. Юридична газета Онлайн. Японія посилює охорону ІВ для генетичних ресурсів: уроки для України»: *веб-сайт*. URL: <http://surl.li/neksl>
2. Шабалін А.В. Захист права інтелектуальної власності в Японії: на прикладі судових рішень: *веб-сайт*. URL: <https://ela.kpi.ua/items/5dce2567-e108-4a58-a082-4241f0e3a044>
3. В Японії посилили захист авторського права. Офіційний сайт Української Антипіратської Асамблеї: *веб-сайт*. URL: <https://apo.kiev.ua/v-yaponiyi-posylyly-zahyst-avtorskogo-prava/>
4. JASRAC. Official site JASRAC: *web-site*. URL: <https://www.jasrac.or.jp/ejhp/about/profile.html>.
5. Legaltech review. March 2020. Site Legaltech review: *web-site*. URL: https://ipchain.ru/docs/legal_review_march_2020.pdf
6. Господарський процесуальний кодекс України. Офіційний сайт Верховної Ради України: *веб-сайт*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
7. Інтелектуальна власність та захист економічної конкуренції: міжнародні аспекти /Уклад. І. А. Шуміло. Харків, 2010. 172 с.